

บทที่ 5

สรุปผลการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยด้านอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มเป็นการศึกษารวบรวมงานวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รายงานการค้นคว้าอิสระ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 จนถึงปี พ.ศ.2553 จากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย รวม 11 ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของงานวิจัยเกี่ยวกับอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม รวมทั้งเพื่อสรุปภาพรวมขององค์ความรู้ที่ได้จากข้อค้นพบและข้อเสนอแนะของการวิจัยเกี่ยวกับอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม รวมงานวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รายงานการค้นคว้าอิสระ และงานวิจัยที่สมบูรณ์นำมาใช้ในการสังเคราะห์ทั้งสิ้น 49 เรื่อง จากหน่วยงาน 21 แห่ง โดยผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์เป็น 3 ส่วน คือ ข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย และผลการวิจัยที่สามารถแบ่งเป็นกลุ่มองค์ความรู้ที่สำคัญได้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการจัดการ และกระบวนการทำงาน และด้านแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม

1 สรุปผลจากการสังเคราะห์งานวิจัย

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัย

การจำแนกวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รายงานการค้นคว้าอิสระ และงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มตามจำนวนปีที่มีการจัดทำของแต่ละสถาบัน พบว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับการศึกษาค้นคว้าด้านอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มมากที่สุด มีจำนวน 8 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 16.33 รองลงมาคือมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มีจำนวน 7 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 14.29 ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบจำนวนของวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รายงานการค้นคว้าอิสระ และงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในระยะเวลา พ.ศ. 2543 ถึง พ.ศ. 2553 พบว่า ปี พ.ศ. 2548 มีจำนวนวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รายงานการค้นคว้าอิสระ และงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มรวมมากที่สุด จำนวน 8 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 16.33

การจำแนกตามกลุ่มชื่อปริญญาและสาขาวิชาพบว่า สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ : วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (วศ.ม.) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ : เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (ศ.ม.) และสาขาวิชาบริหารธุรกิจ : บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บธ.ม.) ให้ความสำคัญกับการวิจัยด้านอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการต่างๆ การจัดระบบการทำงานด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้กับอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม สาขาวิชาบริหารธุรกิจให้ความสำคัญกับการจัดการภายในและภายนอกองค์กร เช่น ระบบโลจิสติกส์ การบัญชี และสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มีการศึกษาถึงแนวโน้มสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อธุรกิจอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของประเทศไทย

การศึกษารวบรวมวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รายงานการค้นคว้าอิสระ และงานวิจัยด้านอุตสาหกรรม เครื่องนุ่งห่มตามวิธีการเก็บข้อมูลของวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รายงานการค้นคว้าอิสระ พบว่า การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามหรือแบบสำรวจเป็นวิธีการเก็บข้อมูลที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.06 โดยปี พ.ศ. 2548 และ พ.ศ. 2550 เป็นปีที่มีการจัดทำวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รายงานการค้นคว้าอิสระ และงานวิจัยโดยใช้วิธีศึกษาและวิเคราะห์จากเอกสารมากที่สุด คือ ปีละ 5 เรื่อง ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รายงานการค้นคว้าอิสระ และงานวิจัยในปี พ.ศ. 2548 นิยมการเก็บข้อมูล 2 รูปแบบ คือ การสังเกตและทำการบันทึกผล และการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์มากที่สุด

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

การจำแนกงานวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รายงานการค้นคว้าอิสระ และงานวิจัยต่าง ๆ ตามระดับของการควบคุม 5 ประเภท ของ รศ.ดร.รวิวรรณ ชินะตระกูล (2540) นั้นพบว่า วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รายงานการค้นคว้าอิสระ และงานวิจัยที่ใช้วิธีเชิงสำรวจ มีจำนวนมากที่สุด คือ 23 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 46.94 แสดงให้เห็นว่าวิธีการเก็บข้อมูลเชิงสำรวจด้วยแบบสอบถามหรือแบบสำรวจนั้นเป็นที่นิยมแพร่หลายในช่วงปี พ.ศ. 2543 ถึง พ.ศ. 2553

งานวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รายงานการค้นคว้าอิสระ และงานวิจัยจำแนกตามกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษาข้อมูลพบว่า โรงงานตัวอย่างเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักในการศึกษา โดยมีจำนวนมากที่สุด คือ 20 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 40.82 รองลงมาคือ กลุ่มเป้าหมายที่เป็นเจ้าของกิจการ หรือผู้จัดการ จำนวน 15 เรื่อง และการศึกษากลุ่มเป้าหมายที่เป็นพนักงาน จำนวน 9 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 30.61 และ 18.37 ตามลำดับ

วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รายงานการค้นคว้าอิสระ และงานวิจัยจำแนกตามสถิติ พบว่า สถิติอื่นๆ หรือไม่มีการใช้สถิติในการวิเคราะห์ผลมีจำนวนมากที่สุด คือ 21 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 42.86 รองลงมาคือ การวิเคราะห์ผลด้วยสถิติเชิงพรรณนา จำนวน 13 เรื่อง สอดคล้องกับผลสรุปจากการจำแนกงานวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รายงานการค้นคว้าอิสระ และงานวิจัยตามสาขาวิชาที่สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ : วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (วศ.ม.) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ : เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (ศ.ม.) และสาขาวิชาบริหารธุรกิจ : บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บธ.ม.) ที่ใช้การศึกษาข้อมูลจากเอกสารมีจำนวนผลงานวิจัยเป็นจำนวนมาก

1.3 กลุ่มองค์ความรู้

1.3.1 ด้านบุคลากร

จากผลการวิจัยที่มีการจำแนกประเภทตามกลุ่มเป้าหมายพบว่ากลุ่มเป้าหมายที่เป็นเจ้าของกิจการ หรือผู้จัดการเป็นกลุ่มบุคคลที่เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักในการศึกษา รองลงมาคือพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของประเทศไทยนั้น ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการบริหารจัดการและการพัฒนาบุคลากรมาก เนื่องจากอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มจัดเป็นอุตสาหกรรมปลายน้ำ ที่ใช้แรงงานในกระบวนการผลิต การพัฒนาบุคลากรในด้านต่างๆ

เช่น ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ จึงมีความจำเป็นอย่างมาก และการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะในด้านต่างๆ ตามความต้องการของเจ้าของกิจการ หรือผู้จัดการ และพนักงานให้มีความใกล้เคียงกันจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มเป็นอย่างสูง

1.3.2 ด้านการจัดการ และกระบวนการทำงาน

งานวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของกลุ่มการบริหาร การจัดการ รวมทั้งด้านโลจิสติกส์ หรือโซ่อุปทาน ให้มีความสำคัญกับการจำลองสถานการณ์จากข้อมูลที่ผู้วิจัยทำการศึกษา สอบถาม และสัมภาษณ์ โดยเป็นการจำลองสถานการณ์ในสถานการณ์ที่ต่างกัน และใช้โปรแกรม ARENA ช่วยในการวิเคราะห์สถานการณ์และแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการทำงานของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม

งานวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รายงานการค้นคว้าอิสระ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของกลุ่มวิศวกรรมศาสตร์ หรือครุศาสตร์อุตสาหกรรม จะเน้นทางด้านการออกแบบระบบ การจัดการภายในองค์กร โดยใช้ลักษณะการศึกษาข้อมูลเพื่อนำไปออกแบบจัดทำระบบนำมาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างและปรับแก้ไข จากนั้นจึงเป็นการสำรวจความพึงพอใจ เช่น เรื่อง การประยุกต์ใช้ระบบผู้เชี่ยวชาญสำหรับกระบวนการตัดและกระบวนการเก็บรายละเอียดของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม ของ สำเริง ปัญญาคุณธร (2548) และ การประยุกต์ใช้ระบบผู้เชี่ยวชาญสำหรับกระบวนการเย็บของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของ สุภารัตน์ เพ็ญวิทยากุล (2548)

งานวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของกลุ่มสังคมศาสตร์และสาขาวิชาอื่น ๆ นิยมใช้การเก็บข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความพึงพอใจตามหัวข้อที่ผู้วิจัยกำหนด มีการใช้สถิติพื้นฐานเข้ามาช่วยในการสรุปผล

1.3.3 ด้านแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม

วิทยานิพนธ์ที่มีการเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันให้กับอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย ส่วนมากเป็นงานวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยมีการศึกษาถึงปัญหา หรือสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย โดยอาศัยข้อมูลทุติยภูมิ เช่น เอกสาร ตำราวิชาการ สมาคมอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ และอาศัยการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ ผู้จัดการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจโซ่อุปทาน ของ รศ.ดร.รุธิร์ พนมยงค์, ปรัชญา ประกอบกิจ และ ศิริรัตน์ อยู่เนาค (2549) และการศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานของธุรกิจอุตสาหกรรมเสื้อผ้าเด็กก่อนเพื่อการส่งออก โดย รัชพล พิฆังคผล (2549) เป็นต้น

วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รายงานการค้นคว้าอิสระ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากร การจัดฝึกอบรม เสนอแนะแนวทางในการจัดการฝึกอบรม การพัฒนาบุคลากร รวมไปถึงการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม รวมทั้งมีการ

เสนอแนะแนวทางในการจัดการฝึกอบรมเพื่อให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพและสนองต่อความต้องการของทั้งผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มและพนักงานที่เกี่ยวข้อง

โลจิสติกส์หรือห่วงโซ่อุปทานของกระบวนการผลิตและการส่งมอบ มีความจำเป็นอย่างมากต่อระบบอุตสาหกรรมและจากผลการวิจัยจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ให้ผลและความคิดเห็นที่มีความใกล้เคียงกันในเรื่องของการเชื่อมโยงระหว่างอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มซึ่งเป็นปลายน้ำ กับอุตสาหกรรมทอผ้า ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมกลางน้ำ และอุตสาหกรรมปั่นด้าย ที่จัดว่าเป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำในสายอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม ทั้งนี้ การสังเคราะห์งานวิจัยด้านอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มได้ทำการศึกษาเฉพาะส่วนของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มเท่านั้น จึงได้ข้อมูลเฉพาะในส่วนห่วงโซ่อุปทานของกระบวนการผลิตเครื่องนุ่งห่มและอุตสาหกรรมที่มีความเกี่ยวข้องเป็นบางส่วนตามที่ผู้วิจัยจากงานวิจัยต่าง ๆ ได้กล่าวถึง หากผู้สนใจที่จะศึกษาเรื่องห่วงโซ่อุปทาน ควรจะทำการศึกษาในทุกอุตสาหกรรมที่มีความเกี่ยวข้องและต่อเนื่องกัน

2 ข้อจำกัดและอุปสรรคในการทำวิจัย

2.1 งานวิจัยบางชิ้น สามารถศึกษาได้แค่ส่วนของบทคัดย่อ หรือเป็นฉบับที่มีการเผยแพร่ในการประชุมทางวิชาการ

2.2 ผลการวิจัยของงานวิจัยแต่ละเรื่องมีการเปลี่ยนแปลงไปตามระยะเวลาที่มีการทำวิจัยและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยงานวิจัยที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน จะมีสถานการณ์หรือข้อมูลจากเอกสารที่ใช้อ้างอิงไปในทิศทางเดียวกัน

2.3 งานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาจากวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และงานวิจัยฉบับเต็มที่มีการเผยแพร่สาธารณะ จากเว็บไซต์ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย และเว็บไซต์ของหน่วยงานต่างๆ ซึ่งผลงานที่ไม่ได้มีการเผยแพร่ในลักษณะของฉบับเต็มมีเป็นจำนวนมาก ด้วยข้อจำกัดด้านระยะเวลาและงบประมาณที่ใช้ในการศึกษาของโครงการ ดังนั้นประเด็นปัญหาต่างๆ ที่คณะวิจัยได้ค้นพบอาจจะไม่ครอบคลุมประเด็นทั้งหมดที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยได้

3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

3.1 งานวิจัยที่เน้นการพัฒนาบุคลากรนั้น ขาดในส่วนของการติดตามผลการสำรวจไปปรับใช้ ซึ่งหากมีการติดตามผล สามารถตรวจสอบประสิทธิผลของการวิจัยเชิงสำรวจได้ และอาจมีการปรับใช้ในสถานประกอบการ รวมทั้งธุรกิจอื่น ๆ ที่มีลักษณะการทำงานหรือกระบวนการผลิตที่ใกล้เคียงกัน เพื่อให้การพัฒนาบุคลากรและหลักสูตรการศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3.2 งานวิจัยที่มีการศึกษาเกี่ยวกับอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม โดยเฉพาะเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับการค้าเสรียังไม่มีพัฒนางานวิจัย หรือการเปรียบเทียบข้อมูลด้านอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มก่อนและหลังการเปิดเสรีทางการค้าที่ชัดเจน นักวิจัยที่สนใจควรจะนำมาเป็นแนวทางในการวิจัยเกี่ยวกับอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มที่มีความต่อเนื่องระหว่างก่อนและหลังการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน